

Sofi Hejz

PODVOĐENA

ZASTRAŠUJUĆA ISPOVEST MLADE ENGLSKINJE
PRIMORANE NA PROSTITUCIJU

Prevela
Sanja Stijović Mićković

■ Laguna ■

Naslov originala

Sophie Hayes

TRAFFICKED

Copyright © Sophie Hayes 2012

Sophie Hayes asserts the moral right to be identified as the author of this work.

Translation copyright © 2012 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

SW-COC-001767

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

*Ova knjiga posvećena je Jeni,
i svim drugim ženama, muškarcima i deci
koji su bili žrtve trgovine ljudima, i svim onim ljudima
koji su me podržavali – i još me podržavaju – na mom
životnom putu.*

Prvo poglavlje

Osamnaesti rođendan mog brata bio je pažljivo isplaniran događaj – sjajna proslava koju je do posljednjeg detalja osmislila moja majka tako da ništa nije moglo da je pokvari. U hotelu je bila organizovana divna večera za celu porodicu i prijatelje i kada su svi završili sa jelom, moj otac je uzeo mikrofon i saopštio da ga je mama zamolila da održi govor u čast njihovog sina prvenca. Mnogo toga dobrog moglo se reći za mog brata, o njemu su se mogle ispričati brojne komične i dirljive anegdote. Svi su se utišali i pogledi su bili uprti u mog oca dok su se prisutni smešili u dobroćudnom iščekivanju koje se iznenada pretvorilo u užas kada je izgovorio da mu ništa ne pada na pamet da kaže osim da je razočaran što je otac jednom takvom „beskorisnom govnetu“.

Na trenutak je zavladao muk, zaprepašćenje, a onda je žagor neodobravanja počeo da se širi prostorijom. Moj deda je skočio, oteo ocu mikrofon iz ruke i sa suzama u očima počeo da priča o svim onim dobrim stvarima koje je njegov unuk Džejson uradio i koliko ga svi u porodici vole.

Kada sam se napokon usudila da pogledam brata, sedeo je potpuno miran i zurio negde u daljinu, iznad glava gostiju, sa izrazom gotovo fizičkog bola na licu. Hitro sam odvrtila pogled uz osećaj mučnine, pitajući se kako neko može da uradi nešto tako strašno *bilo kome*, a kamoli svom detetu, koje ni za šta nije krivo osim što je osamnaest godina pokušavalo da pridobije očevu ljubav i odobravanje.

Mislim da mi je u tom trenutku postalo jasno da je brak mojih roditelja završen, mada je agonija još potrajala pre nego što su se razveli.

Sledeći događaj koji je za moju majku bio kap u prepunoj čaši desio se jedne noći nedugo posle Džejsonovog rođendana. Izašla sam uveče i kada sam se vratila kući, ne znajući da Džejson i njegova devojka Herijet čuvaju komšijsko dete, zaključala sam ulazna vrata i otišla na spavanje. Pola sata kasnije probudilo me je zvono na vratima. Zazvonilo je samo jednom, ali gotovo istog trenutka čula sam korake niz stepenice, a onda Herijetu koja doziva moju mamu i vrišti: „Ubiće ga. Upomoć! Molim vas, neka nam neko *pomogne!*“

Mama je već bila na vrhu stepenica kada sam izletela iz kreveta i stigla do nje. Dok sam za njom trčala u predsoblje, videla sam Džejsona kako stoji na pragu dok mu iz nosa lije krv.

Herijet je jecala, otac je mahao rukama i vikao kada je Džejson iznenada iskoračio, odgurnuo tatu i viknuo: „Jebeni drkadžijo. *Mrzim* te. Zašto ne odeš i ostaviš nas na miru?“ Onda je Džejson odjurio uz stepenice i zaključao se u svoju sobu. Otac se zlobno smeškao, slegnuo ramenima i otišao da legne.

Srećom, ovaj metež nije probudio moju mlađu sestru i braću, pa smo Herijet, mama i ja otišle u kuhinju. Nekoliko trenutaka sedele smo tako šokirane, u neverici, dok mama

nije prekinula tišinu pitanjem koje nam je svima bilo u mislima: „Šta se, dođavola, dogodilo?“

Ispostavilo se da se tata toliko iznervirao što ga je Džejson svojom zvonjavom probudio da je naglo otvorio ulazna vrata i, bez ijedne reči, sopstvenog sina udario glavom.

Mama je uzdahnula, nemoćno podigla ruke i rekla: „Tako, dakle. Ne mogu da stojim po strani i dozvoljavam mu da bije moju decu. Sa tim sigurno *nisam* spremna da se mirim.“

Užasno sam se osećala zbog onoga što se dogodilo – ne samo zato što mi je bilo žao Džejsona već i zbog toga što sam znala da sam ja kriva. Džejson nije imao ključ od ulaznih vrata, a ja nisam proverila da li je kod kuće pre nego što sam ih zaključala. Čak i sada mi je mučna pomisao na to koliko mu je bola nanela moja nepromišljenost.

To je, dakle, za moju mamu bila druga od tri „poslednje kapi“. Nakon što joj je neko rekao da se tata viđa sa drugim ženama, čaša se prelila. Kada se sa njim suočila, dugo su se svađali i vikali do trenutka kada sam ušla u dnevnu sobu i čula tatu kako urla na mamu: „Ona je bila tvoja kopija, samo *mnogo* mlađa.“ Onda je izjurio iz sobe i mama je briznula u plač.

Ispostavilo se da mamina „kopija“ nije bila jedina žena sa kojom je tata spavao. Bilo ih je sijaset. Izgleda da se priključio grupi svingera – ne onih koji razmenjuju partnere, već onima koji odlaze na zabave organizovane specijalno radi upražnjavanja seksa sa potpuno nepoznatim osobama koje su plaćene za sve one čudne i nastrane stvari koje muškarci kao što je moj tata žele da im rade.

Kada ga je mama napustila, ustanovila je da je ponovo stavio hipoteku na kuću, ali ne iz finansijskih razloga – zarađivao je dobro i nije imao novčane probleme – već je novac ulagao na račune inostranih banaka. Tako je mama posle

razvoda dobila veoma malo novca, ali je to nije preterano brinulo. Jedino je htela da ode od mog oca i za sebe i svoju decu stvori nov dom u kome niko na nju neće da viče i neprestano joj govori da je beskorisna i glupa.

Bilo mi je sedamnaest godina kada su se moji roditelji rastali i otada sam retko govorila s ocem.

Imala sam samo nekoliko sati kada me je otac prvi put uzeo u ruke. Počela sam da vrištim, a on me je pogledao, vratio mami i odmah izgubio interesovanje za mene. Bila je to ravnodušnost koja je ubrzo postala uzajamna, da bih u ranim tinejdžerskim godinama prihvatila činjenicu da mi se ne dopada moj rođeni otac. Ipak, srećom, uvek sam volela mamu – pored toga što je zaista dobra majka, ona je i moja najbolja drugarica i sa njom mogu da razgovaram skoro o svemu.

Ne sećam se da sam *ikada* osećala istinsku ljubav prema ocu. Nije me fizički zlostavljao kad sam bila mala, ali je zaista bio siledžija koji je sa ženom i decom komunicirao samo kroz viku i psovke i govorio nam da smo beskorisni. Postepeno sam se, s godinama, skoro navikla na to kako mi srce snažno lupa svaki put kada je besan – što je bilo gotovo stalno. Ali se nikada nisam navikla na ono što je namerno radio da bi nas uplašio ili na njegove bolesne šale koje su me često šokirale i dovodile do suza.

Bila sam jedno od petoro dece. Tata nas nije ni planirao ni želeo, dok nas je mama obožavala. Nad moje detinjstvo bila je nadvijena senka očevog verbalnog i emocionalnog zlostavljanja, ali je zbog njegovog nasilničkog ponašanja najviše propatio Džejson.

On je bio stidljivo, vedro i energično dete, kome na pamet nije padalo da uradi bilo šta loše niti da iz bilo kog razloga privlači nečiju pažnju. Sama pomisao na mogućnost da zakašni u školu uznemiravala ga je i terala da počne da krši ruke, zbog čega je otac govorio da „paniči kao neka devojčica“ i postajao prezriv i ljut. U stvari, Džejson je bio toliko daleko od sina kakvog je naš agresivni, preterano samopouzđani otac galamdžija možda želeo – ako je uopšte i želeo sina.

Srce mi se cepalo dok gledam Džejsona kako se beskraino trudi da udovolji tati. Iako sam *ja* dosta rano prihvatila da niko od nas nikada neće moći da uradi ništa što bi za njega bilo dobro, moj siroti brat nikada nije gubio nadu da će jednog dana uspeti da pridobije njegovu ljubav i naklonost. Džejson je to želeo više od ičega na svetu, ali što je više pokušavao, činilo se da ga je tata sve više zastrašivao, omalovažavao i potcenjivao, zbog čega je Džejson bivao sve uznemireniji, da bi na kraju postao emotivno nestabilna osoba.

Džejson je bio od one dece koja veče uoči škole sve sprema za ujutro – knjige je stavljao na urednu gomilu, a čistu odeću slagao na stolicu u svojoj sobi. Tako je ujutro trebalo samo da se umije, obuče i krene u školu. Za mene je, međutim, najvažniji ritual svakog jutra bio da mi uniforma bude savršena i frizura besprekorna – što je iziskivalo mnogo više vremena nego Džejsonu. I dok sam ja jurila po kući i tražila školsku torbu ili knjige, Džejson bi stajao na ulaznim vratima, bled od brige dok je gledao kako minuti prolaze na velikom stojećem časovniku sa tegovima u predsoblju. Najzad bi otac – koji nas je uglavnom vozio u školu kad krene na posao – počeo na njega da viče što izgleda tako „jebeno bedno“, a onda na mene zato što sam toliko neorganizovana i glupa.

I dalje sam tužna i osećam se krivom kad god pomislim koliko smo puta zbog mene kasnili u školu, iako to nisam radila namerno. Išli smo u dobru školu i mislim da sam, zbog toga što sam već bila prihvatila očevo mišljenje da sam „nesposobna“, strahovala da ne ispunim očekivanja do te mere da je želja da budem dobra za mene postala opsesija. A opet, znala sam koliko se Džejson užasava pomisli da uđe u razred kad su svi već tu i sede na svojim mestima. I znala sam da sam ja kriva što je, bez daha od poniženja, upravo kroz to morao toliko često da prolazi.

Kada je Džejsonu bilo devet, a meni deset godina, jedno jutro smo, po običaju, kasnili i kada sam najzad pronašla svoju školsku torbu, izjurila iz kuće i uskočila na zadnje sedište automobila pored brata, tata se samozadovoljno osmehnuo i uz lažno zaprepašćenje rekao: „O bože, Džejsone, zakasnićeš. Čas će sigurno već početi dok ti stigneš u školu. Moraćeš da uđeš sam. Možda te neće primetiti ako budeš puzao na stomaku kao zmija.“ Onda je zabacio glavu i smeja se, veseo jer je zamislio kako bi to izgledalo i jer je Džejson bio primetno uzrujan.

Džejson je počeo da plače i da moli: „Molim te, *molim te*, tata, probaj da stigneš na vreme.“

Ali umesto da kod oca izazove saosećanje – što bi se od svakog čoveka očekivalo kada vidi da mu je sin toliko uznemiren – zvuk Džejsonovog plača kao da je bio okidač koji je uključio prekidač u njegovom mozgu. Naglo je prestao da se smeje i kada sam nervozno bacila pogled na retrovizor, videla sam kako su mu se usta iskrivila u znak prezira. Iznenada je viknuo: „Hoćeš da stigneš ranije, je li? I zato balaviš kao devojčica? Dobro, Džejsone, stići ćemo ranije.“ I onda je pritisnuo papučicu za gas, a mi smo se od siline ubrzanja zalepili za sedište.

Izbezumljena od straha, zgrabila sam tako snažno sigurnosni pojas koji se protezao preko mojih grudi da su mi zglobovi pobeleli, a nokti mi se bolno zarivali u dlanove. Narednih nekoliko minuta jurili smo iz jedne u drugu ulicu meteorskom brzinom dok se Džejson uplašeno njihao napred-nazad i cvileo.

Sećam se da sam u deliću sekunde ispred nas videla bleesak boje i na trenutak zapazila izraz lica dva čoveka koji su stajali i razgovarali pored puta. Nemarno su bili naslonjeni na bicikle koji su se srušili kada je naš auto izgubio kontrolu, promenio pravac kretanja i jurnuo ka njima.

Bilo je jasno da muškarci neće imati vremena da se sklonе. Moj otac je psovao, dok smo Džejson i ja vrištali. Nekim čudom za dlaku smo ih promašili, otac je uspeo da povрати kontrolu nad kolima, pa smo nastavili, ali sporije. Preko ramena je počeo na nas da viče: „*Jel' vidite! Vidite li šta ste uradili, vi mali smradovi. Skoro da sam zbog vas ubio te ljude.*“

Džejson je bio histeričan, a ja sam ridala, zato što sam bila prestravljena, ali i zbog toga što sam imala strahovit osećaj krivice. Da smo *zaista* ubili te ljude – što se činilo da će se dogoditi – bila bi to *moja* krivica jer smo zbog *mene* kasnili. Otac je bio u pravu, „*jebeno sam beskorisna*“.

Kada smo stigli do škole, Džejson je gotovo ispao iz kola, a zatim projurio kroz otvorenu kapiju od kovanog gvožđa, povijenih ramena, sa školskom torbom koju je snažno privijao na grudi kao da pokušava da se zaštiti od fizičkog napada. Ja sam, međutim, odbila da krenem za njim. I dalje u šoku, drhtala sam i žudela za utehom i sigurnošću koje je samo majka mogla da mi pruži. I tako, plakala sam i vrištala sve dok me otac nije vratio kući. Sedela sam u svojoj sobi pokušavajući da ne čujem grub, neprijatan i gnevan zvuk

glasova mojih roditelja dok su jedno na drugo vikali i svadali se. Iako se činilo da se moja majka nedovoljno trudi da izbegne očeve gadosti uperene protiv nje, nekako je uvek nalazila snage da progovori u odbranu svoje dece.

Incident sa kolima bio je samo jedan od mnogih, gotovo svakodnevnih doživljaja u mom detinjstvu zahvaljujući kojima sam shvatila da nas otac ne voli. Neko je jednom rekao da on u stvari nije sposoban nikoga da voli, i mislim da je bio u pravu. Moja baka je tvrdila da je uživao da razočarava i uznemiruje mamu, čak i kada su tek počeli da izlaze. Izgleda da nikome nije bilo jasno zašto je tako lepa, omiljena i vesela devojkica pristala da se uda za namćorastog, neuljudnog čoveka. Ona se, ipak, udala za njega iako je spoznala da čini strašnu grešku još dok se svadbeni automobil lagano približavao crkvi. Jednom prilikom mama mi je rekla da bi se, i pored toga što je volela tatu, rado okrenula i vratila kući neudata samo da nije osećala krivicu zbog novca koji su njeni roditelji potrošili i truda koji su uložili da joj prirede venčanje koje će zauvek pamtiti.

Jednog jutra, nekoliko meseci posle udaje, kada je mama bila u drugom stanju sa Džejsonom, moj otac je snažno zalupao na bakina i dekina vrata i saopštio mojoj zbunjenoj baki da je njena ćerka „govno na kiši“ i da od nje nemaju koristi ni čovek ni zver. Zato je vraća u topli roditeljski dom jer ne želi ništa više sa njom da ima. Međutim, ponovo ju je odveo – valjda kada je shvatio kako će mu biti nezgodno da se sam stara o sebi i kući. Ali ovo je bio šablon koji je mnogo puta ponavljao u narednih nekoliko godina i mami nije trebalo mnogo da shvati da je zaista „beznačajna, prokleta dosadna i jebeno glupa“.

Iako je otac često vikao i psovao i stalno nas sve ponižavao, retko je bio fizički nasilan. Kada sam postala tinejdžerka,

počela sam da mu uzvraćam. Mislim da ga je moja spremnost da mu se suprotstavim – makar verbalno – naterala da malo ustukne. Ali Džejson – koji je, uprkos gotovo stalnoj nervozni i uznemirenosti, imao iznenađujuću količinu bezrazložnog optimizma – nije prestajao da pokušava da izgradi odnos sa ocem i pridobije njegovo odobravanje. Bio je to beznadežan trud koji mu je donosio samo tugu. Kada mi je bilo sedam godina, mama je rodila Emili, a dve godine kasnije blizance Marka i Džejmija, najmlađe članove porodice, pri čemu su sve troje bili „nepredviđeni događaji“, baš kao i Džejson i ja.

Iako nije imao stabilno i srećno detinjstvo niti solidno obrazovanje, tata se razumeo u posao i pravljenje para, pa smo živeli u veoma lepoj, velikoj kući u bogatom delu grada. Ne sećam se, međutim, da je išta posebno učinio za bilo koga od nas i često sam se pitala zašto je mama ostala sa njim.

Kada je konačno podnela zahtev za razvod braka, osnovna mamina briga bila je da zaštiti svoju decu i pobegne od očevog nemilosrdnog omalovažavanja. S obzirom na to da je ocu novac mnogo značio, nije mogao da veruje da ona ne želi ništa od njega, pa je imao običaj da joj šalje zlonamerne poruke da će joj slomiti noge ako mu bude tražila izdržavanje. I na mene je bio ljut – oduvek je bio ljut, mada nisam znala zašto – i jedna od poslednjih stvari koje mi je rekao, na sebi svojstven način, bila je: „Za mene si mrtva. Možeš da truneš u paklu, baš me briga. Da goriš, ne bih se ni popišao na tebe.“

Kada su se naši roditelji razveli, Džejson je i dalje pokušavao da pridobije očevu naklonost i toliko je bio pun bola i gneva da je pretila opasnost da izgubi kontrolu. Sve donekadno smatrala sam da otac nije iole bitno uticao na moj život – s obzirom na to da mi se baš i ne dopada, govorila sam sebi da mogu da se pomirim s činjenicom da me on

izgleda i ne voli i da mu nije stalo do mene. Danas, međutim, shvatam da me je to što me otac nije voleo dovelo do toga da se osećam nedopadljivom, ali i postanem nesigurna u to šta zaista znači voleti nekoga, nevoljna da verujem bilo kome, naročito muškarcima, i uplašena da neću moći, kao ni moj otac, da stvorim stabilnu vezu ispunjenu ljubavlju. Zamišljala sam da živim u Maloj kući u preriji,* gde je sve savršeno, a ljudi uvek dobri i ljubazni jedni prema drugima. Zaključila sam da ukoliko ne mogu da imam *tako nešto*, ništa drugo i ne želim.

Možda je zato iznenađujuće da sam u narednih nekoliko godina uopšte i imala *ma kakvu* dugu vezu. Ali jesam – jednu sa čovekom koga sam volela i jednu s nekim koga sam mislila da volim, ali se ispostavilo da mi je bio samo dobar prijatelj. A onda je tu bio Kas, koji je, s vremenom, postao moj *najbolji* prijatelj – možda i zato što je bio sušta suprotnost mom ocu. Dok je tata bio bučan, vulgaran, obuzet sobom i agresivno okrutan, Kas je bio brižan, harizmatičan, opušten i ljubazan. Ali čak i sa Kasom, koga sam upoznala kada sam imala osamnaest godina, mnogo je vremena prošlo pre nego što sam sebi dozvolila da mu verujem. Međutim, onda kada je zaista postao moj prijatelj, dobio je važno mesto u mom životu i osećala sam da je on osoba na koju ću uvek moći da se oslonim.

* Engl.: *The Little House on the Prairie*, serija dečjih knjiga autorke Lore Ings Vajlder originalno objavljenih između 1932. i 1943. Još četiri knjige objavljene su posthumno 1962, 1971, 1974. i 2006. Po njima je snimljena istoimena TV serija. (Prim. prev.)

Drugo poglavlje

Nekoliko godina posle razvoda naših roditelja, Džejson je bio toliko gnevan zbog svega što se dogodilo da mu je psihičko stanje bivalo sve gore. I dalje je očajnički želeo da ga otac primeti, pa se okrenuo protiv mame, naročito kasnije, kada je upoznala Stiva – čoveka koji joj je pomogao da ponovo postane osoba koja je nekada bila, našeg budućeg očuha, za koga sam želela da je moj pravi otac. Džejson se preselio u užasan stan hostelskog tipa, kilometrima udaljen od mesta gde smo odrasli i zbog toga što je odlučio da „jednom zasvagda stane na sopstvene noge“, mami nije dozvoljavao da mu ni na koji način pomogne. Na sreću, međutim, na kraju je prihvatio pomoć naše bake i polako počeo da se dovodi u red.

Kada sam sa osamnaest godina napustila školu, bio mi je ponuđen zaista sjajan posao u Lidsu. Tata me je stalno terao da se upišem na fakultet, ali sam ja želela da ostanem pored mame i moje mlađe sestre i braće. Tako sam prihvatila posao i preselila se u grad. Nisam, međutim, shvatala koliko čovek može da bude usamljen kada tako živi, kada ne zna mnogo

ljudi, niti koliko će mi biti teško da odem od kuće i napustim sigurnost i zaštićenost u koje sam bila ušuškana čitavo svoje detinjstvo. Osim kolega s kojima sam se sprijateljila u Lidsu nikoga nisam znala, pa sam se ponekad osećala kao da sam potpuno sama – sve dok na istom mestu posao nije dobila i Serena.

Serena i ja smo bile drugarice još u školi i uvek su govorili da smo slične kao jaje jajetu. Bilo mi je drago što smo ponovo zajedno i uskoro smo postale nerazdvojne. Išle smo zajedno u kupovinu, a onda na kafu u jedan od naših omijenih kafića gde smo proučavale najnovije modne časopise. Moja mama se uvek divno oblačila i kao dete volela sam da je posmatram kada se spremala za izlazak. Želela sam da izgledam baš kao ona, zbog čega sam, delimično, najveći deo zarade trošila na dobru odeću i uvek obraćala posebnu pažnju – gotovo opsednuto – na frizuru i šminku. Drugi razlog je, međutim, bio taj što me je otac, dok sam odrastala, neprestano kritikovao, zbog čega sam stekla osećaj da sam nesavršena i nepotpuna – ne toliko lepa, nedovoljno pametna, nedovoljno dobra *u svakom pogledu* – tako da sam mislila da bar mogu da budem uredna, čista i dobro obučena i da znam da sam uradila sve što je u mojoj moći.

Svakog vikenda Serena i ja išle smo u fine barove i klubove – uskoro je to postala ustaljena praksa koju je samo bolest ili viša sila mogla da spreči. Ipak, nisam bila zainteresovana da se upoznajem sa momcima i da započinem veze – gajila sam duboko nepoverenje prema muškarcima i bila sam uverena da su, ovako ili onako, svi oni isti kao moj otac. Volela sam samo lepo da se obučem, da plešem i da slušam muziku, kao i samo osećanje da sam kao i svi drugi mladi ljudi koji su izašli u centar grada da se dobro provedu. Uživala

sam u životu. Ali pretpostavljam da sve što je lepo kratko traje, i kada je Serena prihvatila posao na nekoliko meseci u Americi, ja sam uglavnom prestala da izlazim vikendom.

Izvesno vreme osećala sam se sve gore i na kraju sam morala da odem u bolnicu na ispitivanje da bi se ustanovilo šta je uzrok jakih stomačnih bolova koje sam stalno imala. Na poslu sam se sprijateljila sa Džonom i kada je Serena otišla, on me je posećivao u bolnici. „Kada budu otkrili šta nije u redu i kada ti bude bolje, ići ćemo zajedno na odmor“, rekao mi je. „Ja ću te paziti. Samo mi dozvoli da brinem o tebi i da te usrećim.“

Nudio mi je ono što sam oduvek želela i dobijala samo od moje majke: nekoga ko će brinuti o meni i nekoga kome je *stalo* do mene. Džon je bio tri godine stariji od mene i činilo mi se da želi da brine o meni, što mi je i bilo potrebno u tom trenutku. Razvod mojih roditelja bio je žalostan i osećanje da ću ubuduće imati da se oslonim na nekoga kao što je Džon bilo je zaista lepo. Nimalo nije bio agresivan ni opasan, vodio je računa o mom životu i ulivao mi je sigurnost, pa sam mu dozvolila da probije zaštitni zid koji sam podigla oko sebe i uskoro se preselila u njegov stan.

Mislim da sam od početka znala da Džona ne volim istinski, onako kako treba, mada sam pokušavala sebe da ubedim da ga zaista volim jer sam to stvarno želela. On je, u stvari, bio samo jedan veoma dobar prijatelj i neko sa kim sam se dobro osećala. Izvesno vreme sve je bilo u redu, a onda je on, postepeno, želeo samo da ide na posao, da gleda fudbal na televiziji i izlazi sa svojim drugarima. Zbog svega toga, ja sam ostajala sama, iz noći u noć, i čekala da se vrati. Očajnički sam želela da budem srećna, ali izgleda da nekada što više nešto želite, sve se više suprotnih stvari događa. Nisam imala

ni dvadeset godina, a činilo mi se kao da mi život izmiče. I onda, baš kada je sve bilo jadno da jasnije ne može biti, Serena se vratila sa rada iz Amerike i sve je krenulo nabolje.

Jedne večeri kada smo Serena i ja bile u našem klubu u koji smo obično išle, nagnula se prema meni i, da bi nadjačala bučnu muziku, povikala: „Gleda te.“ Gotovo neprimetno mi je glavom pokazala u pravcu grupe tamnokosih mladića koji su stajali pored podijuma za igru, razgovarali i smejali se.

„Ko? Ko me gleda?“, pitala sam jednako vičući. Ali sam znala na koga je mislila. Zapazila sam ga čim smo počele da igramo.

Sledeći put kada smo otišle u klub, isti mladić bio je sa svojim drugovima i dok smo Serena i ja igrale, pokušavao je da mi uhvati pogled. Kad god bih pogledala u njegovom pravcu, što sam pokušavala da ne radim, smešio mi se, a ja sam se pravila da ga ne vidim. I naredni put je bio tamo, i nedelju dana kasnije, da bih jedne večeri, kada je muzika na trenutak zamrla, a Serena razgovarala s nekim poznanikom, shvatila da stoji pored mene.

„Da li ćeš ikada razgovarati sa mnom?“, upitao me je. Njegov naglasak – kao i gotovo potpuno crne oči dugih trepavica – odao ga je da nije Englez, što sam već i pretpostavljala. Odmahnula sam glavom i rekla: „Ne, ne. Izvini. Ne želim s tobom da razgovaram. Ne želim ni sa kim da razgovaram.“ Onda se ponovo začula muzika i ja sam se odmakla od njega i počela da igram.

Kasnije, kada sam pogledala u pravcu ivice podijuma gde je uvek stajao sa drugovima, i dalje me je posmatrao. Ovog puta je imao izraz povređenosti na licu, zbog čega me je malčice grizla savest. I tada sam pomislila na oca i svu nesreću koja je zadesila moju mamu kada se zaljubila, i okrenula sam glavu ne obraćajući pažnju na njegov tužan osmeh.

Nakon nekoliko dana bila sam sama u prodavnici u kojoj sam radila kada sam začula poznati zvuk vrata koja stružu svaki put kada neko ulazi. Kada sam pogledala, stajao je ispred mene. Osetila sam kako mi crvene obrazi i hitro sam se okrenula, nadajući se da nije primetio da sam ga prepoznala, što je moralo da se vidi u mojim očima. Promrmljala sam: „Poslaću nekoga da vas usluži“, pobjegla kroz zasvođeni hodnik u zadnji deo radnje kao uplašeni zec i siknula na jednog od momaka koji je bio na pauzi: „Moram do kancelarije. Možeš li da vidiš šta treba mušteriji koja je upravo ušla?“

Mora da sam izgledala kao idiot, a „mušteriji“ mora da je bilo *veoma* neprijatno. Bila sam iznenađena kada sam ga videla i, zbog nečega, instinktivno sam pobjegla od njega. Znala sam da nije slučajno došao; nisam sumnjala da je došao da me vidi. Posle toga, dolazio je još dva ili tri puta, i mada mi je laskalo što je zainteresovan i uporan, svaki put sam se isto ponašala.

A onda, jedne večeri kada smo Serena i ja bile u klubu, muzika je prestala da svira i on se iznenada odvojio od svojih drugova, odlučno krenuo prema meni, stao ispred mene i rekao: „Ja sam Kastriot. Prijatelji me zovu Kas. Da li bi htela sa mnom da odeš na piće?“

Trenutak sam ga gledala pravo u lice i mislila kako ima blage oči i kako deluje samouvereno, naročito kada se ima u vidu činjenica da su njegovi prethodni pokušaji da sa mnom razgovara bili tako jasno odbijeni.

„Ne, hvala. Ne pijem“, odgovorila sam usredsređujući pažnju negde iznad njegovog levog ramena i moleći se u sebi da tutnjava muzike ponovo počne i okonča naš razgovor. Ali izgleda da Bog i di-džej nisu bili na mojoj strani.

„Dobro“, rekao je. „Ići ćemo onda na kafu.“

„Ne pijem ni kafu“, rekoh.

„Onda čaj“, bio je uporan. „Ići ćemo i pićemo čaj. Poznato je da svi u Engleskoj piju čaj.“

Pogledala sam ga i primetila da mu se u osmehu ogleda nesigurnost i da su oči izgubile izraz samopouzdanja. Opet sam se loše osećala, ali nisam mogla da ne odgovorim hladno, neprijateljski: „Ja ne pijem.“

„Onda đus?“ Bio je zbunjen, a ja sam osećala da mi obrazi gore od stida.

Dobro je govorio engleski, sa akcentom koji je podsećao na mediteranski, možda grčki ili istočnoevropski, i neosporno je bio zgodan. Pretpostavila sam da smo vršnjaci ili da je malo stariji, a uprkos vidno pokolebanom samopouzdanju, i dalje je imao stav spokojnog dostojanstva koji je bio sušta suprotnost drskoj ogorčenosti ili lažnoj ravnodušnosti koje bi bile reakcija mnogih mladića na koje sam nailazila. Bio je iskreno zbunjen što odbijam svaki kontakt i nije se plašio da pokaže da je povređen.

„Ne želim *ništa* sa tobom da pijem“, rekla sam mu, prodorno i divlje ga pogledavši. „*Neću* sa tobom da izađem. Imam dečka.“ I u tom trenutku Bog i di-džej su popustili i prostoriju je ispunila tutnjava muzike spasavajući nas oboje daljih neprijatnosti. Zbacila sam kosu da bih pokazala svoju nezainteresovanost, okrenula se i otišla. U dubini duše, međutim, znala sam da se ponašam kao uobraženi mali snob, što sam mrzela, ali sam *moral*a da se zaštitim.

Narednih nekoliko nedelja navikla sam da ga viđam u klubu svaki put kada sam tamo odlazila sa Serenom. Bio je to naš omiljeni klub iz više razloga – uključujući i to da smo znale mnogo ljudi koji su redovno dolazili i da smo se uvek dobro provodile. A s obzirom na to da me ni na koji način nije ugrožavao i da mi nije bilo neprijatno, nikada mi nije palo na pamet da tamo više ne idem. U stvari, čini mi se da

je počeo malčice da me zanima. Teško sam mogla zanemariti činjenicu da mi njegova pažnja laska i da gotovo nikada ne skida pogled s mene. Priznajem da mi se dopadalo kako sam na njega delovala i možda je jedan deo mene hteo da vidi koliko dugo može da izdrži pre nego što digne ruke od mene.

Džon i ja smo i dalje živeli zajedno, mada je svako vodio svoj život, pa smo postali više cimeri nego momak i devojka. Ono što sam nekada doživljavala kao brigu o meni sada je više ličilo na odnos prema nesposobnom detetu, ali je bar ponekad neko sa mnom bio kod kuće i nisam se uvek osećala usamljeno. Ali jesam bila sama jedne večeri kada mi je zazvonio mobilni telefon i na displeju se pojavio nepoznat broj. Čim sam čula glas, znala sam da je Kastriot, moj uporni obožavalac.

„Kako si došao do ovog broja?“, pitala sam.

„Prvo treba da pitaš 'Ko je to?'“, odgovorio je glasom koji je u isto vreme bio ozbiljan i rugao mi se.

„Znam ko si“, odgovorila sam. „Ti si mladić koji me posmatra u klubu. Rekla sam ti, ne želim s tobom da razgovaram. Nisam zainteresovana. Nemoj više da me zoveš.“

Kada sam prekinula vezu, bila sam uznemirena. Znala sam da nemamo zajedničke prijatelje. Kako je onda došao do mog broja? Bilo je čudno, ali nedovoljno da bi postalo pravi razlog za zabrinutost.

Posle toga zvao me je još nekoliko puta i svaki put sam mu govorila isto – da ne želim s njim da razgovaram i da hoću da me ostavi na miru. A onda, jedne večeri u klubu, kada smo Serena i ja igrale, a on stajao na svom uobičajenom mestu, uhvatio je moj pogled i počeo da mi se klanja. Bilo je besmisleno i nisam mogla da se ne nasmejem. U sledećem trenutku stvorio se ispred mene moleći: „Zašto nikada nećeš sa mnom da razgovaraš? *Moram* s tobom da pričam.

Molim te, nemoj tako da me mučiš. Dozvoli da te odvedem i oženim se tobom.“

Smejala sam se i rekla: „Ti me čak i ne poznaješ!“ Ali, uprkos njegovim besmislenim rečima, i premda nisam imala nameru da reagujem na njegovu zainteresovanost, osetila sam uzbuđenje i zadovoljstvo. Bila sam, takođe, iznenađena koliko sam se razočarala kada smo Serena i ja jedne večeri otišle u klub, a njega nije bilo; tako mi i treba, pomislila sam, kad sam bila toliko neljubazna prema njemu dok je samo pokušavao sa mnom da razgovara.

Posle toga više nije došao, a Serena se ubrzo zaljubila i prestale smo zajedno da izlazimo onako često kao nekada. Međutim, kad god sam odlazila u klub, tražila sam ga pogledom i, zbog nečega što nisam shvatala, osećala da sam propustila priliku kada mi se nudila i bila sam sigurna da ga više nikada neću videti.

Džon i ja bili smo zajedno gotovo tri godine, mada smo veći deo tog vremena vodili odvojene živote i izbegavali da priznamo da je naša romantična veza završena. Bili smo još zajedno kada mi je jednog dana stigla poruka s nepoznatog broja.

„Pogodi ko je“, pisalo je i ja sam istog trena znala ko je.

„Kastriot“, napisala sam i poslala poruku.

Ne znam zašto sam bila tako sigurna. Nisam ga videla skoro dve godine i nije bilo nikakvog razloga da u tom trenutku pomislim na njega. Ali nekako sam znala.

Posle nekoliko sekundi stigla je nova poruka: „Kako znaš? Ja sam te primetio, ali ti mene nikada nisi.“

Onda sam opisala kožnu jaknu koju je nosio, kako mu je gusta, tamna kosa u talasu padala preko levog oka i kako je uvek stajao pored podijuma za igru sa svojim prijateljima.

„Znači ipak si me primetila!“, odgovorio je. „Zašto si uvek bila tako zla prema meni? Zašto nikada nisi sa mnom

razgovarala? Slomila si mi srce, a ja sam sve vreme čuvao tvoj broj.“

„Bila sam tada grozna“, rekla sam mu. „Mrzela sam sve muškarce i ni sa kim nisam htela da razgovaram. Ne samo sa tobom. Izvini.“

Uvek sam osećala krivicu zbog ponašanja prema njemu. Iako je bilo očigledno da mu se dopadam, nikada nije naveljivao niti me je uznemiravao ili ma kako bio neprijatan. Čak ni kada sam bila hladna i neljubazna i odbila da mu pružim priliku da ga upoznam.

„Ti si najnepristupačnija devojka koju sam ikada sreo“, rekao mi je Kas. „Kao da si bila u mehuru sa natpisom *NE PRILAZI MI*. Bila si devojka sa kojom je svako želeo da razgovara, ali se niko nije usuđivao da ti priđe. Nemaš pojma koliko mi je hrabrosti bilo potrebno da načinim prvi korak i obratim ti se.“

„Sramota me je“, odgovorila sam mu u poruci. „Nisam htela da budem neljubazna. Samo sam pokušavala da se zaštitim.“

„Zaljubio sam se u tebe prvi put kada sam te video“, odgovorio je.

Smejala sam se dok sam kucala poruku: „Kako je to moguće? Ne možeš da voliš nekoga s kim nikada nisi reč progovorio.“

„Ne znaš kako mi je“, uzvratio je. „U svakoj devojci te vidim. Ne prestajem da mislim na tebe. Svega se sećam što ima veze s tobom – pesme koja je bila kada sam te prvi put video, sve muzike uz koju si ikada igrala, odeće koju si nosila, kako se smeješ...“

Nikada nisam srela nijednog čoveka koji tako govori o svojim osećanjima i ni za trenutak nisam pomislila da je Kas ozbiljno zaljubljen u mene. Uostalom, i dalje sam živela sa

Džonom. Ipak, postepeno, u narednih nekoliko godina – u početku kada je bio kod kuće u Albaniji i kasnije, kada se preselio u Italiju – Kas i ja smo postali dobri prijatelji. U prvo vreme samo smo jedno drugom slali poruke, a onda smo počeli da razgovaramo telefonom, dok na kraju nismo bili u gotovo svakodnevnom kontaktu, a on postao ona prava osoba s kojom sam mogla da razgovaram o svemu i svačemu što se dešavalo u mom životu. Kada sam zbog nečega bila uznemirena, izgledalo je da me uvek razume i kaže pravu stvar; kada sam bila umorna i kada mi je svega bilo dosta, umeo je da me nasmeje. I kako je moje poverenje u njega raslo, počela sam da razmišljam o tome da možda nisam bila u pravu i da nisu svi muškarci kao moj otac.

I pre nego što sam sa Kasom započela telefonske razgovore, osećala sam da me sve više guši veza sa Džonom. Da ironija bude veća, zbog njegove navike da o svemu vodi računa i isplanira svaki naš dan – zbog čega sam se nekad osećala bezbedno – sada sam želela da pobegnem od njega. Činilo se da jedno drugom imamo sve manje da kažemo, bila sam sve ravnodušnija prema Džonu, a sve bliža Kasu. Govorila bih Kasu o našim svađama i mojim sumnjama da me Džon vara, a on bi saosećajno slušao i onda rekao: „Mislim da on nije pravi čovek za tebe. Možda ne bi trebalo da budeš s njim.“ I napokon, uz Kasovu pomoć, skupila sam hrabrost da odem i kažem Džonu: „Žao mi je, izvini. Ne volim te i ne mogu više ovako.“

Džon i ja smo bili tri godine zajedno i mada se naša ljubav očito istrošila, rastanak je ipak bio težak. Zato sam Kasu bila zahvalna što je uvek bio uz mene, s druge strane žice, da mi pomogne da sve izdržim. Bio je moj stariji brat i moj najbolji drug i razumeo je sve moje nedoumice i sumnje. Zahvaljujući njemu, osećala sam da sam ispravno postupila

kada sam napustila Džona i kad god sam zbog toga bila nesrećna, on me je podsećao koliko ću lepše živeti sada kada sam „slobodna“.

Ali ja sam, u stvari, imala dvadeset jednu godinu, nikada nisam živela sama, nisam imala mnogo prijatelja nezavisno od Džona i bila sam prestravljena od same pomisli da ću morati da počnem život iz početka, sama. Kada je Serena našla dečka, manje-više smo prestale uveče zajedno da izlazimo. Zato sam bila zahvalna Nataši, prijateljici koju sam stekla na poslu, kada je jedno veče predložila da odemo u novootvoreni bar. Otada smo redovno izlazile zajedno i budućnost je iznenada bila manje mračna i ispunjena osamom. Činilo se da je život pun mogućnosti.

A onda, samo nekoliko meseci posle mog raskida sa Džonom, ja sam se zaljubila.

Kada sretnem nekoga ko me privlači, obično se odmah zaljubim: pogledam ga i tras! – ljubav me svu obuzme. To se upravo dogodilo kada sam sa Natašom silazila niz stepenice noćnog kluba, a barmen podigao glavu i pogledao me velikim, smeđim očima. Dok nam je Nataša uzimala pića, stajala sam pored nje leđima okrenuta šanku, pokušavajući normalno da dišem u nadi da će muzika prigušiti otkucaje moga srca koji su mi odzvanjali u glavi. Nataša se konačno okrenula i dodala mi čašu, a ja sam joj rekla: „Ovo je najlepši mladić koga sam ikada u životu srela. *Moram* da saznam ko je on.“

Bilo je veoma rano uveče i u klubu još nije bila gužva, ali je Nataša pažljivo prelazila pogledom preko podijuma za igru. Podigavši obrve i izigravajući zbunjenost, pokazala je na dečka koji je mlatarao rukama kao pomahnitala vetrenjača i upitala: „Ko? On?“

„Ne“, siknula sam na nju. „Ne on. Mladić za šankom. Onaj koji te je uslužio. Ne. Ne okreći se!“ Ali bilo je prekasno i kada je okrenula glavu da bi ga osmotrila, on ju je pogledao i nasmešio se. Nataša mu je uzvratila umilnim osmehom, a zatim nastavila da gleda po prostoriji praveći se – neubedljivo – da šara pogledom. Pogledala me je i rekla smejući se: „Baš dobro izgleda“, i dodala: „O, *jasno mi je!* Ti to stvarno ozbiljno.“

Nameravale smo da popijemo samo po jedno-dva pića u tom klubu i da onda odemo u drugi i nađemo se s prijateljima. Ali kada se najlepší mladić na svetu naslonio preko šanka da porazgovara s nama, samo sam pomislila: *Ne želim da idem. Zašto je ovo moralo da se dogodi večeras?* I tako, kada mi je Nataša dodirnula rame, a ja se okrenula i videla kako prstom lupka po satu i glavom pokazuje u pravcu stepenica, bila sam potpuno razočarana.

„Pa, dobro, mi sad idemo. Onda... Dobro... Zdravo“, rekla sam barmenu, pocrvenevši od sramote na pomisao kako smeteno i budalasto zvučim.

„Kako to misliš, idete?“, pitao je. „Nemoguće da već idete.“

„Pa, moramo da se nađemo s nekim ljudima i ...“

I već u sledećem trenutku popela sam se s Natašom stepenicama i izašla na hladan noćni vazduh. Samo što nisam briznula u plač. *Šta ako je on čovek mojih snova?*, mislila sam. *A ja sam mu upravo okrenula leđa, otišla i ostavila ga? Šta ako ga nikada više ne vidim?* Osećala sam se kao pred napad panike, koji je Nataša sprečila podsetivši me da će, s obzirom na to da radi u klubu, verovatno tu biti gotovo svake večeri.

Kada smo ponovo došle narednog četvrtka, video nas je čim smo sišle niz stepenice, i dok smo stigle do šanka, već je sipao dva pića. Pružio nam ih je i rekao: „Vratile ste se!“ Jedan trenutak gledao me je pravo u oči, a onda se okrenuo

Nataši i nasmešio se. Ali ona je samo odmahнула rukom, nasmejala se i rekla: „O, ne obraćajte pažnju na mene. Samo ću da stojim ovde i da uživam u svom koktelu!“

Čim mi se obratio, srce je počelo da mi tuče o rebra i nisam ničega mogla da se setim. Pokušavala sam da smislim šta da kažem, ali sam jedino uspela da guknem: „Zdravo.“ Rekla sam to, srećom, upravo u trenutku kada je neko niže za barom uhvatio njegov pogled i on se udaljio, slegnuvši ramenima kao da se izvinjava, a ja sam se okrenula Nataši i zavapila: „O bože! Ne mogu čak ni da razgovaram s njim. Šta da radim? Ne znam šta da kažem.“

„Sve će biti u redu“, rekla mi je, cereći se dok je sa svoje ruke sklanjala moju vreću, vlažnu šaku. „Samo duboko udahni i smeši se.“

I začudo, stvarno je bilo tako lako. Kada je poslužio gosta, vratio se i nastavili smo da razgovaramo kao da se znamo celog života, a glavama smo se gotovo dodirivali preko šanka. Iako je dobro govorio engleski, imao je akcenat i kada sam ga pitala odakle je, rekao mi je da pogađam.

„Iz Albanije“, odmah sam odgovorila, a on samo što nije ispustio čašu iz ruke.

„Otkud znaš?“, pitao je. „Niko do sada nije uspeo da pogodi.“

Od tog trenutka postali smo par. Naš prvi sastanak bio je dva dana kasnije i činilo mi se kao da je uvek bio deo mog života, a ja njegovog – ja, preterano obazriva ledena kraljica koja je s muškarcima retko razgovarala a ni tad im nije verovala, i Erion, najnežniji, najplemenitiji i najlepši muškarac koga sam ikada videla. Zvuči otrcano, znam, ali on kao da je u slagalici bio deo koji nedostaje i koji sam toliko tražila. Džon je jedno vreme popunjavao prazninu, ali se nikada nije uklopio kao Erion.

A izgleda da se i Erion tako osećao. Kada smo prvo veče izašli, rekao mi je: „Nikada nisam zapazio nikoga ko dolazi u klub, ali čim si ušla, jedino sam video tvoje oči koje gledaju samo u mene. Stalno sam mislio: *’Šta ako se više nikada ne vrati? Šta ako je više nikada ne vidim?’* Nisam mogao da podnesem pomisao da bih mogao propustiti priliku da upoznam osobu koja mi je suđena do kraja života.“

„I ja sam isto mislila i osećala!“, rekla sam mu. „Osećala sam da *moram* da znam ko si i da će mi, ako te ne pronađem, uvek nešto nedostajati u životu.“

Erion je i dalje jedini muškarac koga sam ikada iskreno volela i verujem da je on jedini čovek koji je ikada voleo mene. Između ostalog, u životu ću najviše zažaliti što se svom snagom i odlučnošću nisam borila da ga zadržim.